

Naturvernforbundet Rana og omegn

Deres ref

Vår ref

Dato

20/419-

10. mars 2021

Klage på vedtak om tillatelse til endret slukeevne og installert ytelse i Røvassåga kraftverk i Rana kommune

Naturvernforbundet i Rana og omegn har klagd på NVEs vedtak av 24.04.2020 om økt slukeevne og økt ytelse i Røvassåga kraftverk.

1 Bakgrunn

NGK Utbygging AS fikk konsesjon til utbygging av Røvassåga kraftverk ved Olje- og energidepartementets vedtak av 23.01.2017.

Planlagt installert ytelse var 5 MW og årlig produksjon 15,6 GWh, med en største slukeevne på 4,4 m³/s og en minste slukeevne på 0,45 m³/s. Minstevannføringen ble fastsatt til 570 l/s i perioden 1. mai til 30. september, og 70 l/s resten av året. Alminnelig lavvannføring er 74 l/s og fem-persentilen er 570 l/s i sommerhalvåret og 69 l/s i vinterhalvåret.

2 Søknad om høyere største slukeevne, høyere installert ytelse lavere minste slukeevne

NGK Utbygging søkte i brev av 21.10.2019 om høyere største slukeevne, lavere minste slukeevne og økt installert ytelse, noe som vil gi en økt produksjon på 2,5 GWh i et normalår. Det ble søkt om å øke største slukeevne til 5,86 m³/s og som en konsekvens en installert ytelse på 6,7 MW. Det ble også søkt om å senke minste slukeevne til 0,39 m³/s.

Endringen i prosjektet vil i et normalår gi seks færre dager uten produksjon fordi vannføringen er mindre enn summen av minstevannføring og minste slukeevne. Videre vil det bli 21 dager færre med overløp fordi vannføringen er større enn største slukeevne. I et år

med normal vannføring vil kraftverket stå i 59 dager, og det vil være overløp 104 dager, dersom det gis tillatelse til endringene i slukeevne og ytelse.

Ifølge søknaden vil den økte muligheten til å utnytte vannføringen til kraftproduksjon gi en samfunnsøkonomisk bedre utnyttelse av vassdraget. NGK Utbygging viser også til at det har vært høring av opprinnelig konsesjonssøknad, at det ikke er registrert rødlistearter som er direkte avhengige av vannføringen og at landskap og øvrig naturmangfold er ivaretatt gjennom minstevannføringen.

2.1 Høring

NVE sendte søknaden om økt slukeevne på en begrenset høring til Rana kommune, Nordland fylkeskommune, Fylkesmannen i Nordland, Naturvernforbundet i Rana og omegn og Rana jeger- og fiskerforening.

Rana kommune og Nordland fylkeskommune hadde ikke merknader til spørsmålet om økt slukeevne, men har forutsatt at den fastsatte minstevannføringen ikke blir endret.

Naturvernforbundet i Rana og omegn fremmet i sin høringsuttalelse de samme synspunkter som fremgår av klagen.

Fylkesmannen i Nordland og Rana jeger og fiskerforening ga ikke uttalelse.

2.2 NVEs vedtak

NVE ga 24.04.2020 tillatelse til å endre slukeevne som omsøkt og økt installert effekt i Røvassåga kraftverk.

NVE viste i sitt vedtak til at største slukeevne i henhold til planendringssøknaden vil være på 191 prosent av middelvannføringen, noe som er en normal utnyttelse av vassdrag i forbindelse med vannkraftutbygginger.

Endringen i vannføringsdynamikk som følge av endringene i slukeevne vil etter NVEs vurdering ha noe negativ effekt lokalt, men sammenlignet med det konsesjonsgitte prosjektet mener NVE at de negative konsekvensene vil være små.

NVE skriver i sitt vedtak at den reduserte vannføringen i Røvassåga vil ha negativ påvirkning på fuktmiljøet i bekkekløften i elva og arter knyttet til denne, men har lagt vekt på at verdiene for biologisk mangfold er av lokal verdi. NVE mener den fastsatte minstevannføringen vil bidra til å opprettholde et visst fuktmiljø i elven.

2.3 Klagen

Naturvernforbundet i Rana og omegn klager på NVEs vedtak av 24.04.2020 i brev av 14.05.2020. Klagen er nær likelydende med høringssvaret. De ber i klagen NVE omgjøre sitt

vedtak "på basis av ytterligere forverrede vilkår for de fuktighetskrevede artene langs og ved Røvassåga."

Klager viser til at kraftverket med nye betingelser for minstevannføring vil ha færre dager med overløp og færre dager hvor kraftverket ikke går på grunn av for lite vannføring. De konkluderer med at den naturlige vannføringsdynamikken vil bli ytterligere svekket.

Klager ber også om en ny konsesjonsbehandling av Røvassåga kraftverk, med tilvising til klimagassutslipp fra myr og manglende kunnskap om rødlistede arter. Klager mener også at dalen burde vernes etter kulturminneloven fordi det på stedet ble gjort en filminnspilling i 1921.

Naturvernforbundet i Rana og omegn har sendt inn ytterligere fire brev til departementet med synspunkter og informasjon i saken.

2.4 NVEs vurdering av klagen

NVE skriver 04.06.2020 i sin vurdering av klagesaken at de ikke kan se at det har kommet nye opplysninger som ikke allerede er vurdert i vedtaket. NVE mener det ikke er grunnlag for å gjøre om på sitt vedtak av 24.04.2020.

3 Departementets merknader

Tillatelse til de omsøkte endringene i tillatelsen til Røvassåga kraftverk kan gis dersom "fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser," jf. vannressursloven § 25 første ledd.

Departementet vil drøfte de merknadene i klagen som er nødvendig for å begrunne avgjørelsen. Departementet kan også ta hensyn til forhold som ikke er omtalt i klagen.

NGK Utbygging AS har konsesjon til bygging av Røvassåga kraftverk. Saken som her er til behandling er søknad om økt slukeevne, lavere minste slukeevne og økt installert ytelse. Departementet vil derfor ikke kommentere kravet om ny konsesjonsbehandling og vern etter kulturminneloven, med mindre dette er begrunnet i forhold som kan knyttes til de omsøkte endringene.

3.1 Økonomi – prissatte virkninger

Departementet mener at den viktigste samfunnsnyttien ved tiltaket er økt produksjon av fornybar energi. Tiltaket vil kunne ha positive virkninger for lokalt og regionalt næringsliv og sysselsetting i anleggsperioden. Videre kan tiltaket gi inntekter til søker, grunneiere og Rana kommune.

Søker opplyser at den konsesjonsgitte løsningen er kostnadsestimert til 74 millioner kroner, og at produksjonsestimatet er oppdatert til 16 GWh/år som følge av nærmere undersøkelser

etter at konsesjon ble gitt. De omsøkte endringene vil gi en produksjon på 20,1 GWh/år, dels som følge av reduserte falltap og dels som følge av mer vann. Kostnadsestimatet for en utbygging som omsøkt i planendringssøknaden er oppgitt av søker til 80 millioner kroner. En økning på 4,1 GWh/år til en kostnad på 6 millioner kroner gir en spesifikk utbyggingskostnad på 1,46 kr/kWh.

Inntektssiden til de omsøkte endringene, representert ved nåverdien, inngår som et element i departementets samlede vurdering av fordelene og ulempene ved prosjektet. Departementet har gjort en beregning av nåverdien basert på søkers oppgitte investeringskostnader, typiske driftskostnader, forventet produksjon og et utfallsrom for kraftprisen slik denne er modellert av NVE frem mot 2040 (høy/lav/basis).

Endringene har klart positiv nåverdi ved alle prisbanene.

3.2 Kunnskapsgrunnlaget og forholdet til naturmangfoldloven

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved behandling etter vannressursloven, jf. naturmangfoldloven § 7. Det vises også til forvaltningsmålene for naturtyper, økosystem og arter i naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Omfanget av vurderingene skal tilpasses verdiene som kan bli påvirket av en utbygging.

Slik departementet ser det har NVE i tilfredsstillende grad vurdert og vektlagt prinsippene i naturmangfoldloven som gjelder offentlige beslutninger i skjønnet og begrunnelsen for vedtaket om tillatelse til de omsøkte endringene.

I tråd med naturmangfoldloven § 8 første ledd om kunnskapsgrunnlaget bygger departementet sin vurdering på bl.a. følgende:

- Planendringssøknaden, datert 21.01.2019
- Miljørapport, vedlegg til opprinnelig søknad, basert på befaring 28.06.2011, oppdatert januar 2014
- Klagen på NVE sitt vedtak, datert 14.05.2020
- Informasjon om kostnader innhentet fra NGK Utbygging AS 20.11.2020

Departementet mener at naturmangfoldloven § 7 gjennom behandlingen i NVE og departementet er oppfylt.

3.3 Naturmangfold

De omsøkte endringene vil redusere vannføringen mellom inntaket og utløpet til Røvassåga kraftverk. Det er ikke registrert fuktighetskrevenne, rødlistede arter som vil bli berørt av endringen i vannføring.

Departementet slutter seg til NVEs vurdering av konsekvensene av redusert vannføring i Røvassåga.

3.4 Oppsummering

Endringene i slukeevne og installert ytelse vil gi noe redusert vannføring i Røvassåga på utbyggingsstrekningen, men virkningene av reduksjonen av vannføringen vil etter departementets syn gi akseptable konsekvenser for naturmangfold og landskap. Nyttensiden av tiltaket er stor.

4 Departementets vedtak

Etter en helhetsvurdering finner departementet at fordelene og nytten ved tiltaket er større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser. Vilkåret for konsesjon er oppfylt, jf. vannressursloven § 25.

Klagen fra Naturvernforbundet i Rana og omegn tas ikke til følge. NVEs vedtak av 14.05.2020 opprettholdes.

Dette vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, første punktum.

Med hilsen

Katrin Lervik (e.f.)
underdirektør

Steinar Pettersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

NGK Utbygging AS
Norges vassdrags- og energidirektorat
Rana kommune
Statsforvalteren i Nordland